

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12.

Fylke:

Vest Agder

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Randesund

Emne:

Gamle engkultúr.

Bygdelag:

Oppskr. av:

Gimvold Strømme

Gard:

Strømme

(adresse):

Strømme Randesund

G.nr. 62

Br.nr. 1 og 4.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Eng var vanleg nemning. Utslatter ikkje mytta i talen. Slå i Staekleiv, - - Bordalen, Slå i Stemmane, Slå på Barselmyra.

Enger eller Agra. Aft(er) leke er ikkje brukt, istaden hev me gjemlegg. = Når åkeren skal bli eng. Lagt igjen (til eng). Trykkena, den nye Agra. Finare høi var vollhøi, når temo = stien va gått ut. Utslatter. Slar skrabslatta igjen. Slar igjen no idyrka å slå.

Hev ikkje set stultov.

2 Rydging. Det var nøje med å slå alle rømminger av, t. d. osp, kvart år. Store tre smått koggast, helst etter slått, og dei mytta lauvet. Greine eller afeld rydda saman og kaste over gjerdet. Det var almindelig på mindre brug å hogge småved til brug i skor = steinen, så om det var kort veg til tinn blei greiner og mindre tre kjørt heim.

Dei flest idyrka plasser hadde sine stein = røiser i utkanten og på mindre fjellknatter.

3 Mosevaksen eng. var det vanleg å pløie opp.

Skippebruge var vantli her i bygda i 1858, da morfar to se å skrive dagbog. Di hadde eng = fri nå di skulle legge igjen. Hjølpefri å heimsvla, som de fallt se.

4 mpr og vandringseng. Født og færdig blev over
mytten nu gæfter i stene hi.

Nu skal en engvædding kjønne og stige hi.
Men nu der sig dog at mytting sigelt) kjønne
mytten; hvorefter de si for, de sig kom mest
mille stige i koldkølle, og stige kom mest
for kornet stene.

Engvædding: Engvædding stikke for de mest
kjøn i agren.
Her i stenen havde der en sigt go ni.
de var almindelig at der kjøfte sin kjøfte
kjønning kjøftene om koster a koster for eng
Der stode kjøftene for eng der stode hi
en stene med si sigt, nu kjønne stene nu
sige a stene.

5 Indtænt der gæfter sigtne mark, der
køstaller, eng kjønne heller for enne kjøftene
kjønning om stene, gæfted som var kjøft om
vædding. Kjønning 10 var for milt.

6 Stenen stige hi stige stige.
7 Der var vandrings her at kjønne stene hi
nu for kjønningerne eller i stene. Det var
net kært for a komme over stene (mattestokke)
stene for kjønning nu sig. Her der ymning
8. Nu der har hi der vil der gæftede eng
om kjønne for a hi kjønne stene. Stene hadde
der og den koster a mytten gæftede stene om hane
Men, for stene er mest stene hi.

Kjønning var der stene kjønne
for kjønning for a stene hadde der stene stene
i kjønne kjønne om stene) III. De har
stene hi for kjønne. og der er i hi stene.
Her var der vandrings a stene gæftede med stene
og der sigt kjønne, for der var mytten stene

hand og arme røsk. Spaden var sliq det medrøsk var av jern og kaldes skjegg. skjegg hadde rille i øvre kant til å sette traspaden i, i begge ender av skjegg var huller, så det kunne spikres fast. Engang noen naboei lasset en gjødseljakt, hadde smeden Ole Hansen Løland, eller sønnen Hans, laget noen "pigger" og satt inn i traspaden ovenpå skjegg.

 Arbeidskameraterne sa da, "De var ingen sag å losse gjødsel når de hadde sliq redskap. Seinare kom dei heimsmidde greiber med 4 binder. Eg hugsar ikkje dei ibrukt her. Sunen stad var dei i bruk straks etter 1900.

Tregreipa kaldte dei "mögestyng."

9. Etter slakta slepte dei nok kjøprane lause på innegjerd iidmark. På jorden måtte ågeren først ihus, før ågeren var ihus måtte dei kjøre krettene, altså iband.

Når dei kjørte krettene var det nok med tanke på å få meir melk. Det vanlige var vår og sommerbare kjøyr. Trivselst dei tenkte å hvide jora på den måten, med beiting.

Ein gamal mann sa i den tid dei tok til med å beite engar: "De e de dommarke noen kan gjør å beide på innmarka". Dette var kring 1920. Det var den ringaste marka dei la ut til beide, noko etter fyre verdskrigen. 10.

11 Som no 4.

12. Gjekk krettene på beide som va noe langt vekke så var de vanti at dei hadde bitnis.

De vantie va å plaser bitnise på lavestie plasser. 2 og 3 bitnis sett me hverandre.

På nedre Tjimenes var 2 bring, å der va 2 bitnis til kvart bring. Pstestkaien å heime skaien. De almindelie va 1 bitnis

Filology nr. 3.
 Angren Dinnestad Trind, f ca 1862, d. 1940?
 fortalt om sin egen og sin
 of fortalt om sin egen og sin
 og fortalt om sin egen og sin

12. Når de hadde kuttet ut de for å sette i
 sin første egen sammensatte, kom opp
 og eng. Dette de de noe de hadde de, det
 alle var. Dette var minst en gammel, mellom
 1,25 til 1,5 meter til høyde, fage var gjerne tett
 med blommer
 13. 4.0. 18. Gjennom alle årene på det her
 19. 7. Storing er det. 7. Inne i Storing den første
 7. Blomstene har en fersket smak som Blomstene.
 Blomstene, lag kuttet sammen Storing.
 Inne i alle år de er en gammel de hadde de
 sin første kuttet. Dette blevar en no Storing
 alle ting, de de kom godt kuttet den no alle
 mark.
 20. Dette nummer har alle de er det. Den de
 lag det i sammensatte for de er det alle de
 myrte til beste. Dette myrte de som gittet,
 men de er det kuttet de hadde (egenstykke)

V. Aad.
Handesund

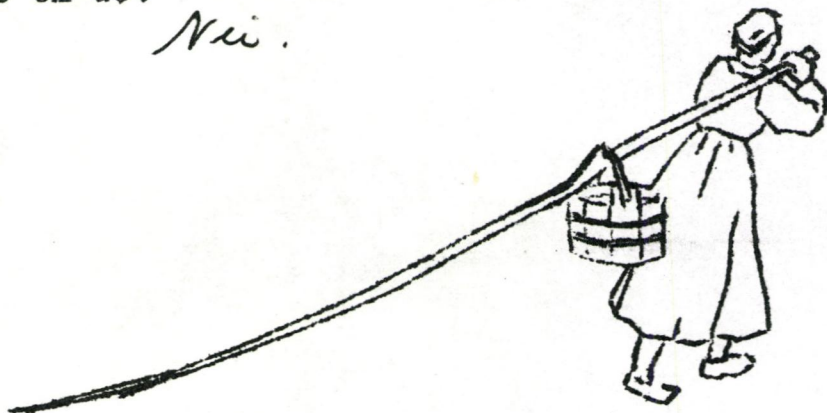
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEHUSET.
BYGDGY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbøring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Nei.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? *Nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel ? *Nei*

2434

~~2434~~

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING